

Handläggare
Christina Kiernan
Telefon: 0850829849

Till
Kommunstyrelsen

Stockholms stads trygghetsprogram 2020-2023

Uppdrag i kommunfullmäktiges budget 2019

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att föreslå att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Stockholms stads trygghetsprogram 2020-2023 godkänns enligt bilaga 1.
2. Stockholms Stadshus AB anmodas att uppmana samtliga bolagsstyrelser inom koncernen att anta Stockholms stads trygghetsprogram 2020-2023 enligt bilaga 1.
3. Tidigare beslutat program För ett tryggare och säkrare Stockholm – Stockholms stads trygghets- och säkerhetsprogram 2018-2021 (dnr 171-1309/2017) upphör att gälla.

Sammanfattning

I samband med budget för 2019 gavs kommunstyrelsen i uppdrag att revidera Stockholms stads trygghets- och säkerhetsprogram 2018-2021.

Stockholms stads trygghetsprogram föreslås ersätta ”För ett tryggare och säkrare Stockholm – Stockholms stads trygghets- och säkerhetsprogram 2018-2021” (dnr 171-1309/2017). Förslaget till trygghetsprogram föreslås gälla samtliga nämnder och bolagsstyrelser och återfinns i bilaga 1 till detta ärende.

Utgångspunkten vid revideringen var att tydliggöra stadens höga ambition och beskriva en struktur för stadens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete som utgår från aktuell data, kartläggningar, orsaksanalyser och väl övervägda åtgärder.

Att samla styrningen av det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet i ett stadsövergripande styrdokument utgör enligt stadsledningskontoret en förutsättning för att nå framgång i arbetet.

Bakgrund

Kommunfullmäktige antog 2018 ”För ett tryggare och säkrare Stockholm – Stockholms stads trygghets- och säkerhetsprogram 2018-2021” (dnr 171-1309/2017). I stadens budget för 2019 anges att Stockholms stads trygghets- och säkerhetsprogram 2018-2021 ska revideras.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom stadsledningskontorets avdelning för kvalitet och stadsutveckling. Samråd har skett med Stockholms Stadshus AB. Representanter från stadsdelsförvaltningar, fackförvaltningar och bolag har bidragit med synpunkter vid ett workshoptillfälle.

Ärendet

För ett tryggare och säkrare Stockholm – Stockholms stads trygghets- och säkerhetsprogram 2018-2021 (dnr 171-1309/2017) antogs av kommunfullmäktige 2018. Stadens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete var inte beskrivet i större omfattning i det tidigare programmet. För att tydliggöra bland annat begreppsram, analys av data och struktur för stadens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete samlas detta nu i ett separat trygghetsprogram. Säkerhetsfrågorna omgärdas alltmer av ökade lagkrav och nya omvärldsförutsättningar som kräver särskild styrning av arbetet och inriktningen för säkerhetsfrågorna i staden läggs därför fast i ett särskilt säkerhetsprogram.

Att Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo, vistas och verka i är det övergripande målet för stadens samlade brottsförebyggande, trygghetsskapande- och säkerhetsarbete och ett ansvar som sträcker sig över samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Genom att långsiktigt minska bakgrundsorsakerna till brott och otrygghet som segregation, bristande integration, ekonomisk och social utsatthet, otrygga familjeförhållanden och planering och skötsel av den offentliga miljön ska staden nå målet att inte ska ha några utsatta eller särskilt utsatta områden samt halverat otryggheten till år 2025.

Trygghetsprogrammet ska utgöra stadens brottsförebyggande program och tydliggör att stadens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete är prioriterat och förankrat och att samsyn gäller för syfte och mål med verksamheten. Programmet gäller alla stadens nämnder och bolagsstyrelser. Brottslighet och otrygghet hänger ofta ihop och det påverkar Stockholmarens frihet och livskvalitet. Oro för brott kan leda till en känsla av otrygghet och upplevelsen av otrygghet påverkar vår livskvalitet. Utöver

brottslighetens effekter på människors trygghet, välmående och livskvalitet innebär brottslighet också kostnader på kort och lång sikt. Brottsligheten kan också leda till att vissa områden blir mindre attraktiva för boende och för näringsidkare.

Staden har en central roll i arbetet med att öka trygghet och minska brottslighet i samhället. Inom staden finns ett flertal verktyg som bidrar till ett effektivt och kunskapsbaserat lokalt brottsförebyggande arbete. Arbetet återfinns såväl i skola och socialtjänst som i arbetet med att utveckla en ren, attraktiv och trygg stadsmiljö.

Programmet ger en struktur för hur stadens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete ska planeras, genomföras, kommuniceras och följas upp. Trygghetsprogrammet sätter ramarna kring stadens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete och beskriver processen för samverkan samt de områden inom staden som är mest aktuella för att bedriva den sortens arbete. Det finns i staden en mängd andra beslutade program, riktlinjer och stödmaterial som på en mer detaljerad nivå beskriver delar av arbetet.

Programmet ska också vägleda stadens verksamheter i att bedriva ett målmedvetet brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete som utgår från aktuell data, kartläggningar, orsaksanalyser och väl övervägda åtgärder samt tydliggöra vikten av en långsiktig planering och samverkan internt i staden och med externa aktörer.

Slutligen ska programmet säkerställa att arbetet utgår från stadens samlade hållbarhetsarbete i Agenda 2030 och genomsyras av ett jämställdhetsperspektiv, barnperspektiv, funktionshinderperspektiv, hbtq-perspektiv samt äldreperspektiv.

Stadsledningskontorets synpunkter och förslag

Stockholms stad har stora utmaningar inom det brottsförebyggande och trygghetsskapande området. Trygghetsfrågan har hög prioritet med tydliga direktiv om ett kunskapsbaserat, samordnat arbete mellan nämnder och bolagsstyrelser samt med externa aktörer som Polisregion Stockholm, Region Stockholm, näringsliv och civilsamhälle. De trygghetsundersökningar som genomförs, både nationellt och i Stockholms stad, visar att otryggheten har ökat. Skadegörelse, ordningsstörningar, dålig belysning, nedskräpning och olovlig körning är några exempel på faktorer som skapar otrygghet i den offentliga miljön över hela staden. Öppna drogsener med försäljning och bruk av narkotika finns både centralt och i ytterområdena i staden. Enligt polisens händelserapporter sker flest brott koncentrerat till centrala

knutpunkter som exempelvis Sergels torg och Medborgarplatsen. Staden arbetar i samverkan med polisen för att åtgärda de platser som polisen bedömt vara sårbara för terrorattentat genom att upprätta temporära eller permanenta trafikhinder. En prioriterad fråga i staden är ett tydligt agerande när det gäller arbetet mot våldsbejakande extremism och de tre våldsbejakande extremistiska miljöerna: den autonoma miljön, vit makt-miljön och den islamistiska extremistiska miljön.

Ett samordnat brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete handlar om allt från tidiga förebyggande insatser, riktade insatser med fokus på brottsituationer, brottsutsatta och/eller gärningspersoner, utforma en tillgänglig och välskött offentlig miljö, arbeta aktivt med tillsyn av alkohol, tobak och livsmedel, säkerställa ett hälsosamt näringslivsklimat med konkurrens på samma villkor och att skapa tillit för samhällets funktioner. Den fysiska utvecklingen av staden och upprustningen av den offentliga miljön ska ske samtidigt med satsningar på utbildning, arbete, företagande, service och kultur- och idrottsaktiviteter.

Stadsledningskontoret anser att de åtgärder som genomförs i det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet ska ge effekt på aktuellt problem och utgå ifrån ett strukturerat och kunskapsbaserat arbetssätt. Det är därför av vikt att göra en grundläggande lägesbild lokalt för att sedan göra en noggrann orsaksanalys som landar i väl övervägda åtgärder. Trygghet på karta är stadens verktyg för att analysera och sammanställa olika data, exempelvis från polisens händelserapporter, anmälda brott och skjutningar samt Storstockholms brandförsvars registrerade bränder. Utifrån kartor eller tabeller/grafar går det att få fram analyser i verktyget som kan användas i lägesbilden. Strukturen för stadens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete står beskrivet i trygghetsprogrammet. Stadsledningskontoret föreslår att kunskapsdagar gällande stadens struktur för det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete genomförs löpande samt att stadsövergripande nätverk sammankallas kontinuerligt.

Stadsledningskontoret framhåller att det är av stor vikt att staden bedriver ett brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete som utgår från stadens höga ambition att nå målet att inte ska ha några utsatta eller särskilt utsatta områden samt halverat otryggheten till år 2025. Att samla styrningen av dessa frågor i ett stadsövergripande styrdokument utgör enligt stadsledningskontoret en förutsättning för att nå framgång i arbetet.

Nära kopplat till trygghetsprogrammet finns även andra av staden beslutade styrdokument som också styr mot målet om en trygg, säker och välskött stad. I säkerhetsprogrammet beskrivs bland annat inriktning för krisberedskap, civilt försvar, säkerhetsskydd och informationssäkerhet, olycksförebyggande arbete samt arbetet mot otillåten påverkan och hot och våld mot anställda. Trygghetsfrågorna och säkerhetsfrågorna är nära sammanlänkade och stadsledningskontoret vill understryka vikten av att implementering av de båda programmen sker parallellt då de syftar till samma övergripande målsättningar.

Ett exempel på ett nära sammankopplat styrdokument är överenskommelsen mellan staden och Polisregion Stockholm. Överenskommelsen fastställer hur samverkan ska ske mellan organisationerna i det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet, mycket i linje med metoder och ramverk i föreliggande program.

Det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet ska integreras i stadens ordinarie styr- och ledningsmodell. Kommunfullmäktiges mål om att Stockholm ska vara en trygg, säker och välskött stad att vistas och bor i är det övergripande målet. Uppföljning ska genomföras inom ramen för den ordinarie uppföljningen av kommunfullmäktiges mål och budget.

För att stadens alla verksamheter ska ha en gemensam grund och struktur för stadens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete föreslår stadsledningskontoret att kommunfullmäktige antar Stockholms stads trygghetsprogram 2020-2023, bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande. Stockholms Stadshus AB anmodas att uppmana samtliga bolagsstyrelser inom koncernen att anta Stockholms stads trygghetsprogram 2020-2023. Tidigare beslutat program För ett tryggare och säkrare Stockholm – Stockholms stads trygghets- och säkerhetsprogram 2018-2021 (dnr 171-1309/2017) föreslås upphöra att gälla.

Magdalena Bosson
Stadsdirektör

Alexandra Göransson
Biträdande avdelningschef

Bilagor

1. Stockholms stads trygghetsprogram 2020-2023